

LEZINGENCYCLUS 'DE WIJZEN IN HET OOSTEN'

VERSLAG LEZING FRANK KALSHOVEN

27 oktober 2011

Frank Kalshoven, econoom, columnist voor de Volkskrant en directeur Argumentenfabriek kan alles wat er in de wereld gebeurt vertalen naar economische perspectieven. Tijdens zijn lezing gaf Kalshoven zijn visie op de huidige economische situatie in Nederland, Europa en de wereld. En hij gaf inzicht in de gevolgen voor Overijssel.
zijn.

Behalve het feit dat er sprake is van een economische crisis en een eurocrisis is het goed stil te staan bij het feit dat de publieke sector in Nederland onder druk staat:

Ten eerste is er sprake van een toenemende heterogeniteit in de bevolking, waardoor het voor de publieke sector moeilijk is om scherp te schieten op de doelen die gesteld zijn. 'Er wordt geschoten met hagel en veel hageldeeltjes raken nou eenmaal geen doel.'

Daarnaast is er sprake van vergrijzing, die leidt tot een extra vraag naar AOW-uitkeringen en hogere zorgkosten. "Vergrijzing kost de publieke sector' geld".

Verder zijn we de afgelopen 25-30 jaar gewend geraakt aan een economische groei (zo'n 2,5 % per jaar gemiddeld). Kijken we vooruit, dan kunnen de komende 30 jaar rekenen op zo'n 1,5% economische groei per jaar. "Lagere groei betekent lagere belastinginkomen en dus een druk op de publieke sector. We moeten kiezen tussen euro's voor de burger en euro's voor de publieke zaak".

Ten vierde brengt belastingheffing steeds meer schade toe aan de economie. "Bijvoorbeeld de winstbelastingtarieven: Die zijn de afgelopen jaren in Europa spectaculair gedaald. Dat komt doordat landen met elkaar concurreren om aan het aantrekken van bedrijven".

Tot slot hebben wij last van 'de ziekte van Baumol': de productie in de private sector wordt steeds efficiënter: we produceren steeds meer met minder mensen. Dat is in de publieke sector niet het geval. "Onderwijs, zorg en veiligheid is mensenwerk en we slagen er niet in deze mensen productiever te maken met techniek, we doen alles nog steeds met de hand. De diensten in de publieke sector wordt dus in relatie tot de private sector steeds duurder".

"Dat is bijelkaar een recept voor ellende"

In Overijssel zullen de komende jaren dingen gebeuren die elders in de wereld ook gebeuren, zowel in de publieke als private sector. Een paar pluspunten:

Er is relatief veel landbouw en maakindustrie in Overijssel, die sectoren staan er goed voor en het zijn sectoren waarin veel geïnnoveerd wordt. dat versterkt het toch al innovatieve Overijssel. Verder zijn er relatief weinig hoogopgeleiden in Overijssel, dat is een voordeel want organisaties waar veel hoogopgeleiden werken zijn innovatiever dan organisaties waar weinig hoogopgeleiden werken

Een paar minpunten: In Overijssel is relatief veel activiteit in de bouwsector, daar gaat het niet goed mee en dat zal waarschijnlijk zo blijven. Verder is de werkloosheid relatief hoog in Overijssel."Dat mogen de bestuurders zich aantrekken, want blijkbaar werkt je arbeidsmarkt niet goed."

Welke opties heeft de overheid om te gaan met de toenemende druk? "Profiteer van de crisis. Een crisis is behalve ellendig ook een moment om te veranderen wat je al langer wilde veranderen." Je hebt verschillende handelingsmogelijkheden als overheid in deze crisis:

- Bepaal waar je mee kunt ophouden als gemeente of provincie en probeer je beleid specifieker maken (bijvoorbeeld een meer gericht dan categoriaal armoedebeleid)
- Belasting verhogen, maar dat is geen goed idee volgens Kalshoven: "Ik verbied hierbij de gemeenten en provincie de belasting te verhogen, want de burgers krijgen het de komende jaren al moeilijk genoeg".
- "de Grote Koninklijke Weg is innovatie: een kenmerk van de publieke sector is dat de productiviteit niet stijgt. Zorg dat je de komende jaren met minder budget toch meer kunt produceren in de publieke sector"